

Avui al món hi ha gairebé 42,5 milions de persones que s'han vist obligades a abandonar les seves llars per greus violacions de drets humans: el 50% d'aquestes persones són dones i el 30% infants. Del total de les víctimes del desplaçament forçat recordem que 15,2 milions de persones són refugiades que han creuat fronteres a la recerca de protecció internacional. L'any 2011 més de 4,3 milions de persones s'han desplaçat a la força a causa de conflictes, tot i que és esperançador que en el mateix any han pogut tornar a casa 3,2 milions de persones.

Moltes són les causes que obliguen als éssers humans a fugir i sol·licitar el reconeixement de la seva condició de refugiats: la persecució per motius de raça, religió, nacionalitat, la opinió política, pertinença a un grup social, per raó de gènere o orientació sexual.

Aquest any les organitzacions que participem d'aquest acte hem decidit donar relleu a la situació, sovint invisible, de la dona refugiada. Moltes dones són víctimes de la violència domèstica i familiar, d'una planificació familiar forçada, del risc a la mutilació genital femenina, a patir persecució per la seva orientació sexual i identitat de gènere, entre altres motius, i només algunes d'elles poden fugir i iniciar un èxode a la recerca de protecció.

La vivència de la dona es veu agreujada amb una sèrie d'elements que s'encadenen: a més de fer front a les amenaces personals i la consegüent estigmatització social que moltes vegades en va lligada, també s'han d'encarregar de la seguretat física, el benestar i la supervivència de les seves famílies.

Un exemple punyent i invisible és el viscut per les dones víctimes de la tracta, que es veuen obligades a posar-se al servei de les xarxes criminals internacionals i es troben en una situació de gran vulnerabilitat i indefensió, exposades a tot tipus de vexacions i maltractaments. Cal que s'atorgui més protecció internacional a les víctimes de tracta, tal i com recull la vigent llei d'asil espanyola i no se les faci passar com fins ara fa per la llei d'estrangeria, doncs, en alguns casos, si s'obliga a fer la denúncia als i a les tractants es podria posar en perill la seva pròpia seguretat i la dels seus familiars en el país d'origen. Tanmateix, aquesta situació, moltes vegades, no afavoreix que puguin sortir de les xarxes que les tenen atrapades.

Al llarg de 2011 els països més empobrits del món van continuar acollint a més del 80% de la població refugiada. Un exemple recent el trobem amb els conflictes de Tunísia i Líbia que han generat més d'un milió de persones desplaçades, de les quals només 58.000 van aconseguir arribar a Europa i, d'aquestes, tal sols 21.000 van accedir al procediment d'asil; mentre 1.500 persones van perdre la vida a la Mediterrània.

Un cop més, les xifres posen de manifest les dificultats creixents perquè les persones puguin accedir a la protecció internacional. Moltes de les polítiques de control dels fluxos migratoris de la Unió Europea impedeixen a les persones susceptibles de necessitar protecció internacional arribar a territori europeu i sol·licitar aquesta protecció.

Aquest any tampoc podem deixar d'expressar la nostra preocupació per la cruenta situació de conflicte que s'esdevé a Síria i que ja ha provocat un flux de més de 80.000 refugiats als països veïns. En aquest sentit, instem a què es preguin més mesures per tal de millorar els processos relatius a les sol·licituds d'asil d'aquest col·lectiu.

Malgrat va haver un augment en el nombre de sol·licituds de protecció internacional en el 2011, l'estat espanyol continua estant a la cua del conjunt de la Unió Europea. Al 2011, per sisè any consecutiu, es va produir un descens en el nombre de sol·licituds de protecció internacional admeses a tràmit i es va concedir algun tipus de protecció internacional tan sols a 921 persones, negant-li aquesta protecció al 73,5% de les persones refugiades que ho van sol·licitar.

També és preocupant la situació de les persones a qui es va denegar la seva sol·licitud d'asil, quedant, si no marxen o aconseguen regularitzar-se, en situació de desprotecció per la seva irregularitat administrativa, generant una vulnerabilitat que pot arribar a no cobrir necessitats bàsiques

com l'atenció sanitària en igualtat de condicions que la resta de persones que resideixen als nostres municipis. Demanem a la Generalitat de Catalunya, que en la mesura del possible i en virtut de les seves competències en aquest servei, mantingui la universalitat del sistema sanitari públic per a totes les persones, sigui quina sigui la seva situació administrativa al nostre territori.

Igualment, reiterem la necessitat que es reemplaci la llei de protecció internacional en vigor a l'Estat espanyol des de 2009.

Tot i el compromís de l'Estat espanyol per iniciar una política de reassestament activa, instem a què es concreti i garanteixi el trasllat i la integració al nostre país dels refugiats més vulnerables que necessitin solucions duradores a la seva situació.

Demanem que en l'elaboració del reglament dels actuals Centres d'Internament per a Estrangers (CIE) es concreti la creació de serveis d'orientació jurídica als CIES així com l'accés d'organitzacions no governamentals per seguir identificant aquells casos que poden merèixer protecció internacional.

Un obstacle agregat sorgeix de les retallades en polítiques socials que els darrers mesos estan dificultant la integració social de la població estrangera entre la qual es troben les persones refugiades. La desaparició de certes partides pressupostàries als pressupostos generals de l'Estat pel 2012, com ara el "*Fons per a la integració, acollida i reforç educatiu per a Immigrants*", i altres dràstiques reduccions, poden fer que les polítiques d'acollida i d'integració hagin de sostenir-se per un sistema social cada cop més feble.

La reducció del pressupost públic destinat a la gestió de l'acollida i integració de les persones refugiades pot vulnerar greument els compromisos adquirits internacionalment i aboca a les persones refugiades que han vingut a casa nostra en la recerca de protecció internacional a la pobresa i exclusió social. A Catalunya al llarg del 2011 i el que portem de 2012 s'han tancat el 62,16% de les places d'acollida temporal per a sol·licitants de protecció internacional.

També, cal destacar que les retallades en els pressupostos públics, tant de l'Ajuda Oficial Directe de l'Estat espanyol com el de la Cooperació Descentralitzada del Govern de Catalunya, arribant en alguns casos a més del 50%, està afectant de manera directa a la capacitat de resposta dels actors humanitaris que treballen per apaivagar el patiment de les persones que es troben desplaçades per la força. És indispensable, malgrat les circumstàncies actuals, mantenir la nostra solidaritat amb aquells que més pateixen.

En fer l'inventari dels grans reptes de l'asil a Espanya, a la Unió Europea i al món, evoquem la situació particular de les dones perseguides. Sense la protecció de les seves llars, els seus governs i, en molts casos, de les estructures familiars tradicionals, les dones es troben amb freqüència en situacions de vulnerabilitat. S'enfronten als rigors de llargues jornades de camí cap a l'exili, l'assetjament i, sovint, l'abús i la explotació sexual, fins i tot una vegada que han arribat a un lloc aparentment segur. No afegim la nostra indiferència amb aquelles dones amb qui convivim a la nostra societat.

Les entitats que participem en aquest acte seguirem treballant a favor de les persones refugiades, desplaçades internes, sol·licitants d'asil, apàtrides, reassestades i retornades, per a què es respectin els seus drets tant a casa nostra com a fora de les nostres fronteres i, per tal de defensar els drets d'aquest col·lectiu tan vulnerable, seguirem demanant als poders públics que amplïin els recursos econòmics, i millorin les lleis que regulen el dret a l'asil i la seva aplicació.

Barcelona, 20 de juny de 2012

Entitats signatàries:

ACATHI, ACCEM, ACSAR, Centre EXIL, Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, Comissió d'estrangeria de l'II·l·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, CCOO Barcelonès, Comitè Català de l'ACNUR, Creu Roja, Institut de Drets Humans de Catalunya, Fundació Casa del Tibet, PEN Català i RESPECT Refugiados.